

Weselny marsz laicki

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Ceremonie humanistyczne skupiają całą uwagę na człowieku oraz relacjach międzyludzkich i społecznych, gdzie całkowicie pomijany jest Bóg. Mają wzbogaconą treść oraz kładą nacisk na stronę estetyczną ceremonii.

W tym roku odbędzie się dwa razy więcej ślubów humanistycznych niż w ubiegłym. Wciąż są to liczby nie takie, jak np. w Szkocji, gdzie śluby humanistyczne liczy się w setkach oraz w tysiącach, ale ich liczba stale rośnie.

Wielu młodych deklaruje też zainteresowanie w przyszłości humanistyczną formą ceremonii m.in. na powitanie dziecka, ślub czy pogrzeb.

Wraz z rosnącym zainteresowaniem przybywa nam także wyspecjalizowanych mistrzów ceremonii przygotowujących i prowadzących tego rodzaju uroczystości świeckie. Aktualnie celebransów mamy już w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu. W każdej jednak miejscowości w Polsce dziś możemy zorganizować ceremonię humanistyczną.

W grudniu w Szczecinie będzie kolejne ważne dla nas wydarzenie: pierwszy ślub humanistyczny pary gejoskiej. Mieliśmy już ślub lesbijek (i już są zaplanowane kolejne), ale gejów jeszcze nie było.

W grudniu odbędzie się pierwszy ślub humanistyczny pary gejoskiej: Ryszarda Giersza, który doprowadził do sądowej odpowiedzialności za zniesławianie homoseksualistów („pedał” [przed sądem](http://www.polityka.pl/za-pedala/Lead30,1137,299055,18/) (<http://www.polityka.pl/za-pedala/Lead30,1137,299055,18/>)), wraz z jego partnerem.

Pospolite ruszenie dziennikarzy na tematykę ceremonii humanistycznych wyeksponowało przede wszystkim jedną kwestię: swoboda kreowania uroczystości, krojonej na potrzeby konkretnych osób, bez narzucania wszystkiego z góry. Dziś mam wrażenie zaczynamy już zbierać owoce tego. Główny Inspektorat Sanitarny zaproponował wreszcie zmianę anachronicznej ustawy o cmentarzach w taki sposób, aby bardziej liczyła się wola zainteresowanych co do sposobu pochówku. Dziś można wprowadzić zwłoki poddać kremacji, na co decyduje się już tysiące Polaków rocznie, ale i tak urnę należy zakopać na cmentarzu. Po zmianie prawa możliwe byłoby np. rozsypanie ich w miejscu szczególnie dla zmarłego bliskim czy umieszczenie jej w domowym miejscu pamięci. Wychodzi to bardzo na przeciw humanistycznym pogrzebom, które właśnie opierają się na takiej personalizacji ceremonii do potrzeb. Kościół oczywiście węszy to zagrożenie i Pieronek już publicznie znieważa: „To pomysły zrodzone w chorych głowach” — powiedział o projekcie GISu.

Zaczyna się także dyskusja o dyskryminacji cywilnych par młodych w zakresie ceremoniału ślubnego. W urzędach stanu cywilnego zdarzają się ładne śluby, czasami urzędnicy skorzy są wyjść

poza urząd. Są to jednak przypadki odosobnione, gdyż nie poparte żadnymi regulacjami prawnymi ani wytycznymi. Za komuny były takie wytyczne, dziś opisywane przez IPN, jako grzechy dawne:

"Ślub zawierają ludzie w zasadzie tylko raz w życiu. Dlatego sam nastrój, powaga miejsca i otoczenia, uroczysty charakter całej ceremonii znaczy niewymiernie wiele dla każdego, kogo dotyczy. Wielu młodych ludzi idzie do ślubu kościelnego właśnie tylko dlatego, aby zaspokoić jakieś wzrokowe i słuchowe potrzeby estetyczne. Dlatego też urzędy stanu cywilnego muszą być tak urządzone, aby te czysto ludzkie potrzeby estetyczne w pełni zaspakajały. Ślub cywilny musi być wielkim przeżyciem dla młodych ludzi.

Prawdą jest, że dla kierownika urzędu cywilnego ślub nie jest czymś jednorazowym. Każdego niemalże dnia przychodzą do niego młodzi ludzie, każdego dnia musi on dokonywać tych samych ceremonii, wypowiadać te same słowa, przemawiać i życzyć. Wynika z tego rozbieżność nie do pogodzenia między wysoko napiętym oczekiwaniem młodych ludzi a szarą codziennością urzędnika. Jednak i tę trudność urzędy muszą przewyciężyć. Każdy ślub winien być tak piękny, jak tylko to możliwe. Dla ślubu musi być przeznaczony specjalny, piękny pomieszczenie, estetycznie urządzone, dywany, dużo kwiatów. Urzędnik stanu cywilnego winien być elegancko wizytowo ubrany — najlepiej w specjalnym do tych celów stroju. Konieczna jest również muzyka, przynajmniej z płyt lub z taśmy.

Mowa tu o drobnostkach, ale one właśnie składają się w sumie na niezwykle piękny efekt, co daje młodym ludziom niezapomniane przeżycie. Wszelkie zaniedbania w tym zakresie winny być ostro i energicznie karane. Już obecnie ślub cywilny przez większość ludzi uznawany jest za ważniejszy (w sensie prawnym) od ślubu kościelnego. Taka postawa społeczeństwa, niewątpliwie laicka, jest powodem poważnego zaniepokojenia kierowniczych kół kościelnych" (1960, Biuletyn IPN, lipiec 2007).

Dziś dostarczanie dobrych wrażeń parom cywilnym nie jest w dobrym tonie, gdyż jest to odbierane jako działanie antykościelne. W wielu urzędach stanu cywilnego w Polsce świeckie pary traktowane są skandalicznie.

Kilka miesięcy temu zrodziła się w internecie inicjatywa walki o prawa par świeckich. W serwisie slubcywilny.info ukazał się Apel Cywilnych Młodych Par, będący „wyrazem frustracji Cywilnych Par Młodych spowodowanych trudami walki o zapewnienie doniosłości w tej — jakże ważnej dla nich chwili”. Apel wskazuje szereg problemów z jakimi stykają się w USC młodzi „tylko” cywilni i domaga się od władz polskich wdrożenia „programu rewitalizacji urzędów stanu cywilnego”. Apel został wysłany do posłów z Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych na przełomie czerwca i lipca. Jedynie poseł Klubu Lewica, Stanisław Wziątek, przejął się losem cywilnych par i na początku września sformułował [Interpelację nr 11278 w sprawie poprawy estetyki i funkcjonalności siedzib urzędów stanu cywilnego](http://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/3001bd878392962bc12573b500459bdb/5987d9e8a8fd93b0c1257639003ee014?OpenDocument) (<http://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/3001bd878392962bc12573b500459bdb/5987d9e8a8fd93b0c1257639003ee014?OpenDocument>). Zarówno w apelu jak i w interpelacji wskazano, że efektem tego stanu rzeczy jest zawieranie wielu ślubów w kościołach jedynie ze względów estetycznych. Działacze PiSu postrzegają w tym oczywiście kolejny przejaw walki z Kościołem i straszą PRL, bo tylko komunista może się przeciw przejmować estetyką USC.

W sprawie zawierania ślubu cywilnego poza urzędem, MSWiA stoi na stanowisku, że „do dnia dzisiejszego pozostaje aktualne, wypracowane w grudniu 2006 r., stanowisko MSWiA w niniejszej sprawie. Konstatacja MSWiA zawierająca wykładnię art. 58 ust. 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2004r. Nr 161, poz. 1688 z późn. zm.) przewidującego możliwość zawarcia małżeństwa poza lokalem USC, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, sprowadzała się do pozostawienia w kompetencji kierownika USC obowiązku podjęcia każdorazowo decyzji w indywidualnej sprawie. Kierownik USC jako niezależny urzędnik państwowy powinien — kierując się własnym osądem sytuacji — ocenić, czy w danym przypadku faktycznie zachodzą "uzasadnione przyczyny" i czy w proponowanym przez nupturientów miejscu możliwe będzie zachowanie uroczystej formy zawarcia małżeństwa."

Uzasadnioną przyczyną byłoby organizowanie ceremonii humanistycznej zaślubin. Może to być dobry kompromis zwalniający urzędy stanu cywilnego od problemu organizowania właściwej oprawy estetycznej ceremonii. Zatem strona estetyczna organizowana jest w ramach ceremonii humanistycznej, a urzędnik zjawia się na niej tylko po to, aby dopełnić formalności małżeńskich. O takie ułożenie tej sprawy będziemy apelowali zarówno w MSWiA, jak i w samych urzędach.

Pozytywne wieści przyszły do mnie z MSWiA. Ministerstwo wprawdzie nie planuje żadnych konkretnych wydatków na poprawę estetyki USC, ograniczając się do przyznania, iż mogłoby być lepiej. Najważniejsze jednak, iż planuje nowelizację prawa o aktach stanu cywilnego, która ma ułatwić zawieranie ślubów poza salą ślubów USC. Wedle ministerialnego projektu nie trzeba będzie wykazywać „uzasadnionych przyczyn” dla wniosku o przyjęcie oświadczenia małżeńskiego poza USC. Kierownik urzędu stanu cywilnego będzie mógł przyjąć takie oświadczenia, jeżeli przyszłi

małżonkowie zapewnią inne miejsce zawarcia małżeństwa, gwarantując zachowanie uroczystej formy ceremonii i o ile nie zakłóci to pracy urzędu stanu cywilnego. Jak wyjaśnia ministerstwo: „Proponowana modyfikacja prawa wychodzi naprzeciw zmianom obyczajowym. Nupturienci, dla podkreślenia wyjątkowości momentu zawarcia małżeństwa, coraz częściej oczekują możliwości złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński w niecodziennej scenerii”. [1] Jest to język ceremonii humanistycznych! Jest to niewątpliwie szansa na podniesienie walorów ślubu cywilnego, ale to także nowa szansa dla ślubów humanistycznych, które tym samym w Polsce mogłyby pójść ścieżką belgijską a nie szkocką — nie jest konieczne przydawanie znaczenia cywilnego ślubowi humanistycznemu, wystarczy bowiem, aby ślub humanistyczny i cywilny mogły być odbywane razem, gdzie celebrant humanistyczny zapewnia stronę estetyczną i bogactwo treściowe ceremonii, a urzędnik jej formalizację. Nie ma więc potrzeby, aby celebrant humanistyczny brał na siebie zadania administracji publicznej, wystarczy aby urzędnik wyszedł poza urząd.

Obecnie są do tego podstawy prawne, choć pozostawiona jest tutaj spora doza uznaniowości, która może to prawo w interesującym nas zakresie paraliżować. Jeśli doszłaby do skutku zmiana proponowana przez MSWiA, to droga do pełnowartościowości cywilnoprawnej ślubu humanistycznego stanie otworem.

Zauważmy, że choć ogólnie obecny rząd zdecydowanie nie prowadzi satysfakcjonującej polityki wyznaniowej, to jednak na zapleczach dokonują się istotne zmiany przybliżające nas do kultury świeckiej. Planowane zmiany prawa, które przygotowuje jednostka Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, w sprawie dowartościowania woli w zakresie świeckich pogrzebów i ślubów, są tym o co walczyliśmy od dwóch lat w ramach idei ceremonii humanistycznych.

Postawa prezydenta Stalowej Woli wraz z tymi zapowiedziami są optymistycznymi jaskółkami laickimi w polskiej polityce od dość długiego czasu stałego cofania się.

Przypisy:

[1] Czytaj [całość odpowiedzi](#) na tę ciekawą interpelację, a która nie była jeszcze publikowana.

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Profil użytkownika Mariusz Agnosiewicz](#)

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 10-10-2009)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6849) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6849>)

Contents Copyright © 2000-2009 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2009 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl